

MINISTERSTWO SPRAW WOJSKOWYCH
(SZTAB GENERALNY)

Oddział II.

Nr 14754 /II.

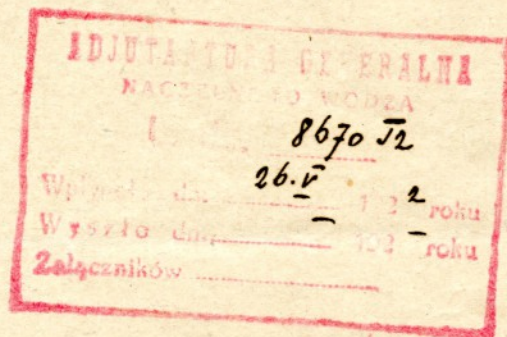
8670 J2
Warszawa dn. 18. V 1922 r.

Do

Adjutantury Generalnej

Przedkładam przy niniejszym do wiadomości
artykuł p.t. "Przed zjazdem W.C.K.W." umieszczony w "Izwie-
stjach" z dn. 9.V.22 r.

Szef Wydziału Organizacyjnego

Jakubowski
major

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

PRZED ZJAZDEM W.C.K.W.

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

14754

/"Izwiestja" z dn.9.maja 1922 r./

Mająca nastąpić konferencja W.C.K.W. będzie się różnić zasadniczo od wszystkich dotychczasowych. Poprzednie sesje miały raczej charakter deklaracyjno-polityczny niż ściśle ustawodawczy, - były to zjazdy Sowietów w miniaturze. Porządek dzienny ich prac poświęcony był tym samym zagadnieniom, co zjazdy sowietów i partji; forma omawiania zagadnień była identyczna, decyzje przyjmowane na sesjach były ogólne i mogły skutkować w większości wypadków, jako dyrektywy, jako ogólne wskazówki Prezydium W.C.K.W. i Rady Komisarzy Ludowych w ich pracach ustawodawczych.

Obecna sesja zgodnie z planem Prezydium W.C.K.W. (prezydium ze swej strony kieruje się wskazówkami IX zjazdu partji), rozpatrzyć winna cały szereg nowych prac, wprowadzanych przez komisaryaty ludowe na sesję w ściśle sowieckiej kolejności - przez Radę Komisarzy Ludowych i Prezydium W.C.K.W. - dla rozpatrzenia ich wartości istotnej. Po przyjęciu projektów otrzymają one moc prawa obowiązującego dla wszystkich obywateli. Tego rodzaju system bezsprzecznie wpływa na zmianę formy oceniania nakreślonych projektów. Dawniej dążono do wytknięcia linii podstawowej, zostawiając opracowanie detali prezydium i radzie komisarzy ludowych. Obecnie natomiast opracowanie detali wraz z projektem musi być ostatecznie załatwione, gdyż sesja stała się ostatnią instancją dla nowego prawa, co w znacznym stopniu zwiększyło zakres prac komisyjnych przez sesji. Słowem W.C.K.W. robi jeszcze krok naprzód w kierunku bezpośredniej prawodawczej działalności.

PILSUDSKI
INSTITUTE

Program sesji jest bardzo obszerny, a wprowadzane projekty dekretów mają ogromne znaczenie zasadnicze i praktyczne dla so-

wieckiej Republiki. Każdy z tych dekretów nie tylko odegra bezpośrednią swą rolę, jako prawo określone, lecz wszystkie one zbiorowo nadadzą ogólny ton, wypowiedzą tę tendencję, któremi prześlągnięte są wszystkie wprowadzane prawa.

Na porządku dziennym stoi dziesięć zagadnień:

1) - dekret o robotniczej eksploatacji ziemi,

ostatni o redukcji armji czerwonej (w wypadku pomyślnego wyniku prac konferencji genueńskiej).

Pierwszy punkt został wprowadzony przez ~~Radę Komisarzy~~ Ludowy Komisarjat Rolnictwa, ostatni - przez Ludowy Komisarjat Wojny. Oba te projekty opracowane są w różnych komisarjatach. Zewnętrznie nie posiadają żadnego związku, pochodzą jakby z dwóch przeciwległych biegunów działalności państwowej, a równocześnie niewątpliwie zmierzają do tego samego celu, oczywiście każdy we własnym zakresie.

Od pierwszego do ostatniego wiersza obszernego projektu komisarjatu ~~rolnictwa~~ rolnictwa przeprowadzano zasadniczą myśl - ulżyć, pomóc rozwinać inicjatywę własności, dodać bodźca przemysłowi gospodarki rolnej, podnieść jego wartość.

Tę samą myśl przepojony jest projekt ludowego komisarjatu wojny. Mówią nam o tem publiczne przemówienia tow. Trockiego, który oznajmiającego, że każda redukcja armji czerwonej zmusza nas do proporcjonalnego polepszenia jej wartości. Oczywiście, ministerstwo wojny zgadzając się z redukcją armji czerwonej, przekonane jest o swej sile i możności proporcjonalnego udoskonalenia armji.

Najwięcej projektów wprowadza ludowy komisarjat sprawiedliwości. Wyliczenia nazw tych projektów jest dowodem ich aktualności i głębokiej doniosłości. 1) O podstawowych prawach własności; 2) kodeks kryminalny, 3) projekt ustawy o porządku prowadzenia spraw kryminalnych; 4) projekt ustawy o adwokaturze i ostatni - projekt ustawy o nadzorze prokuratorskim.

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

Każdy z tych projektów jest jednakowo ważny i trudno będzie nawet specjalistom zdecydować który z nich jest ważniejszy. Wszystkie one są, jeśli tak powiedzieć można, projektami sezonowymi, konieczność których w danej chwili ~~wymaga~~ stworzyło same życie. Wiele z nich wywoła napewno poważne scysje. Dla przykładu podam dekrety o prokuraturze i adwokaturze. Zetknie się tu bezsprzecznie kilka ogólnych zasadniczych punktów widzenia na miejsce tych instytucji w strukturze organizmu sowieckiego. Stopniowe osądzanie artykułów ~~projektu~~ ^{nowych} projektu wywoła żywą dyskusję, gdyż nakreślały one przyszłe stosunki organów władzy z już istniejącymi. Obfitość zagadnień wprowadzanych przez komisariat sprawiedliwości nie jest li tylko zrzędzeniem przypadku. Ostatni zjazd partyjny oznajmił, że nasz konserwatyzm w dziedzinie "nowej polityki" skończył się, że musimy utrwalić się na tych granicach, do których dotarliśmy cofając się. Granicą naszego utrwalenia jest częściowe uznanie przez nas prawa własności, dopuszczenie do rozwoju wielkiego przemysłu na zasadach dzierżawy-koncesji, i uprawnienia wolnego handlu. Te podstawowe ustawy nowej polityki proklamowano już przed rokiem, w chwili obecnej nikt nie ma zamiaru ich zachwiać, przeciwnie, myśl wypowiedziana przez tow. Lenina na samym początku, że nowy ~~bieg~~ kierunek przyjęty jest poważnie i na długo w nikim już teraz nie budzi wątpliwości. Wszystkie nowe cechy naszej polityki ekonomicznej naturalnie wywołują odpowiednią reakcję naszego prawa. Prawo rewolucyjne postępuje w ślad (w większym lub mniejszym stopniu) za ustanowionymi ekonomicznymi stosunkami, jak budowa na fundamencie. Okres półtoraroczny daje możliwość ~~przystąpienia~~ przystąpienia do ukończenia tej budowy, po pierwsze dlatego, że już w samej podstawie nakreślono kontury nowych stosunków, po drugie czas pozwolił na zgromadzenie znacznej ilości precedensów. Materiał dla odbudowy moralnej zgromadzony jest w dostatecznych ilościach, w każdym razie jest wystarczającym dla początkowego chociażby ustawodawstwa, t.j. początkowego prawnego zatwierdzenia ~~prawa~~ istniejących.

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

stosunków,

Będąc nadbudową nad już ~~wzajemnym~~ istniejącymi stosunkami ekonomicznymi prawo, ze swej strony, jest czynnikiem skłaniającym i dającym określony kierunek ~~wzajemnym~~ stosunkom. Bezsprzecznie posiada ono zdolność utrwalania istniejących stosunków, jak również skłaniania, wywoływania, powodowania (w każdym razie) zadzierzgnięcia tych stosunków, do których prawodawca świadomie dąży. Na tem polega istota roli twórczej prawodawstwa. Nie to prawo jest dobre, które dobrze jest napisane ~~z braku~~ (zdolność pisania jest zaletą rzadką i bardzo trudną), a to które udało się trafić na puls życia społecznego, które nie przeszkadza w ~~rozwoju~~ ^{wyzbywaniu się} ~~rozwoju~~ ^{rozwoju} zamierających stosunków i powoduje zdrowy rozwój nowopowstałych. Dla nas prawo powinno wpływać na rozwój społeczeństwa komunistycznego, nie zatrzymywać w jednym punkcie w chwili obecnej sił żywotnych społeczeństwa. Wszystko to mówi o konieczności olbrzymiego wysiłku w pracy członków W.C.K.W. Nie zastanawiam się nad ~~tych~~ ustawą o gubernjalnych zjazdach sołtysów i gubernjalnych komitetów wykonawczych, obawiam się że ustawy te ~~przez~~ ^{przez} opracowane przed kilku miesiącami przez komisariat ~~ludowy~~ ludowy spraw wewnętrznych, są już przestarzałe. Powinno ono było już przejść na pierwszej sesji, lecz zostało odłożone, aby nie przedłużać posiedzenia sesji.

X Sprawa prawa podatkowego sesja prawdopodobnie poświęci bardzo wiele uwagi. Na poprzednich sesjach ~~stanowi~~ stanowił ekonomiczne zajęcia ~~ludowy~~ ludowy komisariat aprowizacji. Analogiczne stanowisko zajął teraz ~~komisariat~~ komisariat finansów. Finansy w nowych warunkach stały się decydującym czynnikiem polityki, zwłaszcza dla dalszego rozwoju siły twórczej republiki. Potrzeby w miarę rozwoju ogólnego zjednoczenia wzrastają, a zapasy, które zaspakajają potrzeby, są coraz to skromniejsze. Poprzeź działalność komisariatu finansów sprowadza się do ~~stosunków~~ ^{stosunków} elementarnych prac. Dostarcza on niezbędnych środków za pośrednictwem

maszyn drukarskich i jedynie w wypadkach sporadycznych nieregularnie usiłował zdobywać zapasy pieniężne zapomocą podatków, próby te jednak zawsze były niefortunne. Jest to zupełnie naturalne: czas, warunki, ogólny kierunek polityki szły rozbieżnymi drogami z myślą o możliwości zrównania unormowania budżetu, zrównania dochodów z rozchodami. Dopiero w roku 1921 w łonie komisariatu finansów poczęła dojrzewać myśl o konieczności określonego budżetu. Z początkiem roku 1922 komisariat finansów począł przyjmować postać organu dążącego do wypełnienia swego zadania najważniejszego: przeprowadzenia bilansu państwowego, poza emisją, w każdym razie przy zmniejszonej emisji.

Zdaje mi się, że komisariat finansowy w tem dążeniu do zmniejszenia emisji powinien spotkać się z gorliwą pomocą i zrozumieniem w szeregach członków W.C.I.K., gdyż znacznie gorszą jest polityka finansowa prowadząca się do opodatkowania w formie zwiększenia emisji. Surowa polityka komisariatu finansów przeprowadzona w ostatnich czasach jakkolwiek wydaje się bardzo trudną powinna być popierana przez W.C.K.W., gdyż li tylko taka polityka da możliwość dojścia do zrównania budżetu bez zwiększania emisji. ~~Rozważanie~~

Stojąca na porządku dziennym sprawa rejonowania ma poza sobą bardzo długą historję. W ciągu dość długiego okresu czasu pracowała komisja prezydium, w kierunku prac przygotowawczych do IX zjazdu sowietów, lecz rozbieżności powstałe w zaczątku prac komisji wykazały drażliwość tej sprawy nieprzygotowanie jej ^{do} szerokiego forum. Po całym szeregu posiedzeń (plenarnych i podkomisyjnych, na plenarnych posiedzeniach uczestniczyło do 20 osób, przedstawicieli autonomicznych i niezależnych republik) opracowano i prawie jednogłośnie przyjęto tezy, na podstawie których zbudowane zostanie sprawozdanie na sesji. Na podstawie poprzedniego doświadczenia prac komisji, przypuszczać można, że w tej sprawie sesja ograniczy się do przyjęcia tez, które najprawdopodobniej osądzone będą na placówkach

W zakończeniu poświęcę kilka słów gospodarce komunalnej. Zagadnienie to po raz pierwszy staje na porządku dziennym sesji. Dawniej dział ten nie odgrywał specjalnie ważnej roli w oddziałach komitetów wykonawczych. Komitety wykonawcze, a zwłaszcza gubernialne komitety wykonawcze, zaabsorbowane były "wielką" polityką - wypełnianiem ogólnopolskich kampanii (aprowizacyjnej, mobilizacyjnej, opałowej i t.p.) którym to pracom poświęcone były najlepsze siły robotnicze i większość posiadanych środków materialnych.

W ciągu okresu 7-ioletniego środki oddziałów komunistycznych tak się uszczupliły, że tylko przy znacznym poparciu materialnym mogą one częściowo spełniać swe czynności. Zmniejszenie funduszu mieszkaniowego przybiera formę katastrofalną. Zburzenie ~~zbiorników~~ instalacji wodociągowych, kanalizacji ogólnej gospodarki miejskiej bardzo są znaczne. Natomiast z statutu państwowego w pierwszym rzędzie spadły komunalne oddziały. Żądania względem nich natomiast wzrastały; odnośna płaca, jaką powinny otrzymywać z miasta na miesiąc zostaje ~~podwyższana~~ i odkładana i wreszcie przy zniżce waluty prawie niemożliwością staje się ~~wzrost~~ podniesienie w praktyce istotnej wartości sum należnych dla oddziałów komunalnych. Wszystkie te okoliczności stawiają je w nader trudnych warunkach finansowych.

Przy prezydjum W.C.K.W. ustanowione specjalną w tym celu komisję, która dopiero rozpoczęła swą pracę. Zrozumiałem jest, że "oddziały komunalne" wprowadzają pewnego rodzaju powikłania. Jedni ujmują go bardzo ściśle, jako oddział komitetu wykonawczego, głównymi zadaniami którego jest obywatelom ~~zabieranie zaopatrzenia i wykonywanie zadań~~ stworzenie warunków życia normalnych i dogodnych: tramwaje, skwery, oświetlenie, instalacje wodociągowe i t.d. Inni rozszerzają je do kompetencji kierowniczych i zarządu gospodarki miejskiej. Czyli za cenę swego ryzyka i strachu mogą one prowadzić cały szereg ~~innych~~ lokalnych przedsiębiorstw, poczynawszy od komunalnych ogrodów, skończywszy na zakładach mechanicznych. Niektóre czyn-

nniki na placówkach wyobrażały sobie oddziały komunalne, jako równoważniki byłych magistratów (gorodskich upraw).

Ta ostatnia opinia najprawdopodobniej nie znajdzie wielu zwolenników. W każdym bądź razie sprawa komunalna doczekała się swej aktualności. Nie ulega wątpliwości, że oddział ten w najbliższej przyszłości zajmie bardzo wydatne stanowisko w komitetach wykonawczych, gdyż potrzeby obywateli wzrastają, zwłaszcza potrzeby mieszkańców miast. Sprawy te więc przybierają charakter coraz bardziej aktualny.

Wszystko wyżej powiedziane daje nam podstawy, aby móc przypuszczać że przyszła sesja W.C.K.W. będzie jedną z najbardziej interesujących i treściwych sesji.